రుచుల జాడ వేరు

ఒకటే పండుకు రెండు రుచులా!

అదెలా సంభవం?

ఇదిగో, ఇలాగే!

*　　　　*　　　　*

గంట పదకొండున్నర.

జరుగుతున్నది మండు వేసంగి.

చెప్పులులేని పాదాల్ని ముప్పతిప్పలు పెట్టి, గొడుగుల్లేని తలల్ని మాడ్చి, వాతావరణంలో సెగల్ని రగిలించి, భూమిని పొయిమీది పెనంలా తయారుచేసి, మిట్టమధ్యాహ్నం దగ్గిర పడుతున్నకొద్దీ నిప్పుల్ని చెరిగి పోస్తున్న ఎండలు!

ఆ ఎండల సముద్రంలో చల్లటి దీవిలాంటి సిమెంటు కట్టడం. అసలే నిమ్మ. దానికి నీరెత్తడంలా ఆ భవనం చుట్టూరా క్రోటన్ మొక్కలు, మల్లె పాదులు, సీమభాగిచెట్లు. పైగా, ఆ రోజు శనివారం కూడా నేమో, తలంటుకుని స్నానంచేసి, వరాండాలో వాలుకుర్చీలో విశ్రమించిన అనంతరామయ్యగారికి ఆ పరిసరాల్లో, ఆ పరిస్థితుల్లో హాయిగా నిద్రే రావలిసింది. అబ్బే. ఎక్కడి నిద్ర! రెప్పపాటులేని ఆ కళ్ళలోనించే వెలువడుతున్న చూపులన్నీ రోడ్డు పైనే తారట్లాడుతున్నాయి. బయటకాస్తున్న ఎండలకు సమాంతరంగా ఇక్కడ ఆయన మనసు ఎడతెగకుండా కారాలు, మిరియాలు నూరుతూనే ఉంది....

"ఓరి భడవా! గడిచిన మూడురోజులనించీ, నీ అదృష్టం బాగుండి పోయింది! ఎల్లకాలం ఇలాగే జరుగుతుందని అనుకున్నట్టయితే నువ్వు వట్టి బుద్ధిహీనుడివి! నీ కాళ్ళూ, చేతులూ నీ దగ్గిర పదిలంగా ఉండే యోగమే

కనక నీకుంటే, నువ్వీరోజు ఈ ఇంటి గుమ్మం తొక్కవు. తొక్కావో నీకు కీడు మూడిందన్నమాటే! దుబ్బు జుత్తు- లోతుకుపోయిన కళ్లు, బవిరి గడ్డము చింపిరిగుడ్డలు ఈ హంగులతో కూడిన పిచ్చివాలకమే నీకు ఏకైక క్వాలిఫికేషన్రా ఇడియట్! ఆ క్వాలిఫికేషన్ చూచుకొన్నట్టిదై, మారు మాట లేకుండా నీకు ముప్పూటలా తిండి పెట్టడానికి పూచీపడిందిరా లోకం! ఇంగ్లీషువాడి హయాంలో పంక్చువాలిటీ తప్పని ఐ. సి. యస్. ఆఫీసరులా టంచనుగా గంట పన్నెండు కొట్టేసరికి నాకు ప్రత్యక్ష మౌతావురా నువ్వు! ఈ వీధి నీ కెవరిచ్చిన రాజమాన్యంరా ఫూల్! ఈ రోజు నువ్వు రానే రావాలి? ఈ గుమ్మంలో కాలు మోపనే మోపాలి! మోపుతూ గొంతెత్తి "అమ్మా! పట్టెడన్నం" అంటూ అరవనే అరవాలి! ఇప్పుడు మాట లెందుకు? అప్పుడు నీ కేమవుతుందన్న విషయం నీకే తెలుస్తుంది. అహఁ, అది కాదు. అనంతరామయ్యగారి మాటంటే అంత ఖాతరా లేకుండా పోయిందుట్రా నీకు!

అనంతరామయ్యగారి నుదుట ఇంటు గుర్తులాంటి గీత లేర్పడ్డాయి. పెదవులు బిగుసుక పోయాయి. కళ్ళు కుంచించుకున్నాయి. పన్నెండు కొట్టే సరికి అక్కడ హాజరయ్యే యాచకాధముడికి అనంతరామయ్యగారి ఈ ముఖ భంగిమ ఎంతటి అపాయకరమయినదో తెలియదు. అదే విధివైపరీత్యం! ఆ మాట కొస్తే ఆ వెధవ కొకటి తెలిసింది గనకనా, ఇంకొకటి తెలియదనుకో డానికి! మూడురోజుల కిందటివరకూ అనంతరామయ్య గారొక గొప్ప ఆఫీసరుగా పనిచేస్తుండేవారని వాడికి తెలియదు. అప్పట్లో ఆయన కాలింగ్ బెల్ నొక్కితే బంట్రోతులు మరమనుషుల్లా బరాబరులు పలుకుతుండేవారనీ, కన్నెత్తిచూస్తే గుమాస్తాలు గడగడలాడిపోయేవారనీ, బడా బడా ఆసాములు ఆయన దర్శనంకోసం వరాండాల్లో పడిగాపులు పడుతూండేవారనీ వాడికి తెలియదు!

"అవునండీ, నిజం! అనంతరామయ్యగారలా అప్రతిహతంగా ఆఫీసును ఏలుకుంటూ వుండగా విధికి కన్ను కుట్టింది. అంతే మరేమీలేదు. యాభై అయిదేళ్ళు పూర్తి అయ్యాయి. ఉగాది వెళ్ళిన తరవాత నెలరోజులకు ఆయన పదవీ విరమణ చేశారు. ఆ పండుగ నొక నెలరోజులు వాయిదావేసి,

ఆఫీసు సిబ్బంది అయ్యగారి పదవీ విరమణోత్సవాన్ని తమ జీవితాలకే నవ యుగాదిలా వైభవంగా జరుపుకున్నారు!

అనంతరామయ్యగారు శాశ్వతంగా ఇంటికి వచ్చేశారు.

ఇప్పు డొక మాట చెప్పాలి.

"స్థానబలిమిగాని తన బలిమి గాదయా" అన్న వేమన్నగారి సూక్తిని ఆధునిక కాలానికి అన్వయిస్తూ ఓ కవిగారు "అగ్గి బుగ్గి రాము డాఫీసులో. యింట, యింతిగారి మాట కెదురులేదు" అన్నారు. అనంతరామయ్యగారి ఆచరణలో ఆ మాటకు ఉప్పు పుట్టింది గాదు. ఆయన ఆఫీసులో అగ్గిరాముడైతే, ఇంట్లో ఆ అగ్గిపైన గుగ్గిలం రాముడు! అనంతరామయ్యగారికి ఇద్దరు కూతుళ్ళు. ముగ్గురు కొడుకులు. ఆ కూతుళ్ళు పెళ్ళిళ్ళు కాగానే తండ్రిని గురించి తలపెట్టడం మానేశారు. కొడుకులు రెక్కలు రాగానే రివ్వున పైకెగిరిపోయారు! అయ్యగారి పదవీ విరమణతో ఆఫీసు సిబ్బందికి నవజీవనానందం లభించింది. ఎటొచ్చీ అనంతరామయ్యగారి జీవితాన్ని అంటిపెట్టుకుని ఉండవలసిన అవసరం ఒక్క పార్వతమ్మకు మాత్రం తప్పలేదు.

అవును. మరి! పార్వతమ్మ అనంతరామయ్యగారి ధర్మపత్ని.

పదిహేనో ఏట పార్వతమ్మకి పెళ్ళయింది. మూడు పదుల పైచిలుకు సుదీర్ఘ కాలాన్ని ఆమె అనంతరామయ్యగారి సాహచర్యంలో ఎలా గడిపిందో లోకులకు అర్థంకాదు. ఆయన నవ్వడే! చనువివ్వడే! ఇంట్లోగూడా తను ఆఫీసరునన్న విషయం మరిచిపోడే! ఈ పరిస్థితుల్లో తారురోడ్డు పైన కొత్త కారులా ఆ సంసార శకటం అంత సాఫీగా సాగిపోవడం ఎంత విచిత్రం! అయ్యా! ఎంతటి విచిత్రమైనా అదలా జరగడానికి కొక కారణం ఉండక తప్పదు! ఏమిటది? బొగ్గులువేసి నిప్పు రగిలించి. బట్టల్ని తోమడానికి సిద్ధం చేసి పెట్టిన ఇస్త్రీ పెట్టెలాంటి వ్యక్తి అనంతరామయ్యగారు. ఎక్కడ తాకినా చుర్రుమంటుంది ఇస్త్రీపెట్టె. ఒక్క పిడి పట్టుకుంటే తప్పా! ఆ పిడి ఎలా పట్టుకోవాలో, ఆ పెట్టె ఎలా వాడుకోవాలో ఒక్క పార్వతమ్మకే తెలుసు!

అనంతరామయ్యగారు రిటయిరై ఇంటివగ్గరే నిలిచిపోయిన మొదటి

రోజు ఉదయం ఆయనకు ఉపాహారం అందిస్తూ ఇలా అంది పార్వతమ్మ! "నిండుగా ముప్ఫయి ఆరేళ్ళు చేశారు గదండి ఉద్యోగం! ఇంకా ఆ కొలువు పైన మమకారం దేనికి? మనం ఆ ఆఫీసుకు చేసింది చాలు, అందువల్ల మనకు దక్కింది చాలు. తలదాచుకోడానికి ఇల్లుంది. ప్రావిడెంటుఫండు ఏ బ్యాంకులో వేసి పెట్టినా, ఆ వడ్డీ డబ్బుతోనే బ్రతుకు సాగిపోతుంది. ప్రొద్దు పోవడానికి పిల్లలెవరైనా దగ్గరుంటే బాగుండేది. పోనివ్వండి. లేనిదానికేం చేద్దాం! ఎందర్ని కన్నా, ఎందర్ని పెంచినా చివరికి మీకు నేను నాకు మీరే తోడుగా మిగిలాం! పెద్దదాన్నో, చిన్నదాన్నో నేను చెబుతున్నానుగా, ఇక పైన మీరు ఏ ఆలోచనా పెట్టుకోకండి! ఉదయం ఆరు గంటలకు లేవండి! స్నానం చేయండి. టిఫిను తీసుకుని అలా వాలు కుర్చీలో కూచోండి. అక్కడ మీరు దినపత్రిక ఒకసారి ఆదినుంచి తుదిదాకా చూచి ముగించే సరికి, ఇక్కడ నా వంట పని పూర్తవుతుంది. భోజనం చేసి, ఎండలు చల్లబడేదాకా మంచంపైన కాస్త మేను వాల్చండి. సాయంత్రం వేళల్లో అలా రీడింగు రూముకో, దేవాలయానికో, బజారుకో వెళ్ళిరండి. ఏ ఏడుకో, ఎనిమిదికో భోజనం చేసి, రేడియో దగ్గర కూర్చున్నామంటే, అవతల రేడియో స్టేషన్లయినా కట్టేయాలి, ఇవతల మనకైనా నిద్ర పట్టాలి."

'ఏడ్చినట్టె ఉందిలె'మ్మనుకున్నారు అనంతరామయ్యగారు. నిజం చెప్పాలంటే ఆయనకు భార్యపట్ల లోలోపల పట్టరానంత కోపంగా ఉంది. ఔరా, ఎంత చోద్యం! ఇంతకాలాని కీవిడ తనపట్ల సానుభూతి ప్రకటించే స్థితిలోకి రాగలిగిందన్నమాట! మరింత సూక్ష్మంగా ఆలోచిస్తే, ఈమెగారి గృహసామ్రాజ్యంలో ఇకపైన తానొక ఖైదీమాత్రుడన్న మాట! ఈవిడ గారు నిద్ర లేవమంటారు. తాను లేవాలి. పడుకోమంటారు, పడుకోవాలి. బజారుదాకా వెళ్ళి రమ్మంటారు, అందాకా వెళ్ళి వెనుదిరిగి చక్కా ఇంటికే వచ్చేయాలి. అబ్బే ఈ వరస తనకేమీ రుచించలేదు!

కాని, అంతకు మించి తానింక చేయగలిగిం దేమిటో అదీ స్ఫురించదు.

ఎందుకో తెలియదు, ఎవరిపైనో తెలియదు అనంతరామయ్యగారిలో ఆగ్రహం అలుముకుంటూంది.

ఇదివరకూ ఆయన ఆగ్రహం ఎప్పుడు తలచుకుంటే అప్పుడే బహిర్గతం కావడానికి వెయ్యి మార్గా లుండేవి. ఇప్పు డన్నిమార్గాలూ బంద్!

సరిగ్గా ఇట్టి ఘట్టంలోనే ఆ యాచక దౌర్భాగ్యుడు, కాదా దౌర్భాగ్య యాచకుడు అనంతరామయ్యగారికి ప్రత్యక్షమయ్యాడు!

''అమ్మా! పట్టెడన్నం పెట్టు, తల్లీ! నీ బిడ్డలు, పాపలు చల్లగుండాలమ్మా....''

"ఒరే రాస్కెల్! ఏమిట్రా నీ అరుపులు? కొంచెం మెల్లిగా అరిచి చావరాదూ! అవతలి వ్యక్తి ఒక ఫర్లాంగు దూరంలో ఉన్నట్టు అలా గొంతు చించుకుంటా వెందుకూ? అహఁ, అదికాదు. అంత ఆకలిగా ఉన్నవాడివి. నీ కింత బిగ్గరగా అరిచే బలం మాత్రం ఎక్కడినించి వచ్చిందీ అని!''

అనంతరామయ్యగారి మీమాంసకు అడ్డు తగులుతూ అంతలోనే పార్వతమ్మ అన్నపుగిన్నెతో వెలుపలికి వచ్చేసింది.

అది మొదటి రోజు.

లేదా, అనంతరామయ్యగారి యాచకవిదారణ ప్రహసనంలో మొదటి రంగం.

అయినవాడికీ, కానివాడికీ ఇల్లాలు ఇంటిని ఇలా దోచిపెడుతూంది కాబోలు ననుకున్నారు అనంతరామయ్యగారు.

కర్మ! ఈ ముసలా డెక్కడినించి దాపురించాడని గొణుక్కున్నాడు బిచ్చగాడు.

'ఈ బిచ్చగాడు రావడమూ మానెయ్యడు. వేస్తే వేసుకోనిమ్మని ఊరుకోడమూ, ఈయన చేతగాదు. ప్రతి రోజూ మధ్యాహ్న మయ్యేసరికి ఇదొక గొడవగా యారౌతుం దే మో!' అనుకుంది పార్వతమ్మ.

మరునాటి మధ్యాహ్నం 'అమ్మా! పట్టెడన్నం!' అన్నమాట వినిపించిందో లేదో క్రుద్ధభుజంగంలా బుస్సుమన్నారు అనంతరామయ్యగారు.

ఆ కాడికీ "వాడితో మీ కెందుకండీ! ఊరుకుందురూ!" అని భర్తను అనునయింప జూచింది పార్వతమ్మ.

"వాడితో నా కెందుకా! ఓసి వెర్రిమొగమా! వాడంటే ఏమిటను కున్నావు నువ్వు! ఇలాంటివాళ్ళే పచ్చిదొంగలయ్యేదీ, ప్రాణాలుతీసేదీ! వాడికేం కాళ్ళులేవా, కళ్ళులేవా! ఏ కారణాన్ని చూపించి వీడు బిచ్చమెత్తుకుంటున్నట్టు? లేదంటే కారణం ఒక్కటే! లోకంలో నీలాంటి తిక్కమనుషులు కొందరుంటారు. అడగని వాడిది పాపంగా ఇలా కొరగాని దానధర్మాలు చేస్తుంటారు. అబ్బే. నీకు తెలియదు. ఇలాంటివాళ్లను ఎంకరేజ్ చేయడమే పాపం! రేపటినించీ వీడి కిలా అన్నం పడవేయడానికి నే నొప్పుకోను."

ఈ మాటల్ని అనంతరామయ్యగారు భార్యను ఉద్దేశించే అన్నారు. కానీ తన ఇంగితాన్ని ఆ భిక్షుకుడు గూడా గ్రహింపగలడనే ఆశించాడు. కానీ ఆ ఇద్దరిలో ఏ ఒక్కరుగూడా తన హెచ్చరిక వినిపించుకోలేదన్న విషయం మరునాడు మధ్యాహ్నం ఋజువైంది.

తన మామూలు వినాదంతో ఆ యాచకుడు సూటిగా లోపలికి రానే వచ్చాడు. ఇటు తిరిగి చూచేసరికి ద్వారం దగ్గిర అన్నపూర్ణలా పార్వతమ్మ ప్రత్యక్షమైంది. వాడు జోలె పట్టాడు. ఈమె వాడి భాగాన్ని వాడికి వడ్డించి తిన్నగా తన దారిని తాను లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. వెళుతూ వెళుతూ ఆ బిచ్చగాడు తనవైపు ఓరకంటితోనైనా చూచాడు కాదు.

అనంతరామయ్యగారు నిర్ఘాంతపోయారు. రిచ్చపాటులో రాతిబొమ్మలా బిగుసుకుపోయారు.

ఇటు పార్వతమ్మ, అటు బిచ్చగాడుకూడా అనంతరామయ్యగారి మూకీభావానికి తమ తమ పద్ధతుల్లో భాష్యం చెప్పుకున్నారు.

ఈపాటి చిన్న విషయానికి రాద్ధాంతా లెందుకని ఈయన ఉపేక్ష వహించారేమోనన్న భావనలో పార్వతమ్మ కొంత సంతృప్తి కలిగింది.

ఈయనగారి మాటకున్న చెల్లుబాటు ఇంతే కాబోలు ననుకున్నాడు బిచ్చగాడు।

అనంతరామయ్యగారీ దఫా దండతాడిత భుజంగమే అయిపోయారు।

విషం పాము కోరల్లోనే ఉందనుకుంటాం। అది పొరబాటు. దుర్గుణాలన్నింటిలోనూ అది ఎంతో కొంత మేరకు ఉన్నట్టే। అవి మొదట మనసును, దాని ద్వారా శరీరాన్ని కలుషితం చేస్తాయి. ఆ క్షణాన అనంతరామయ్యగారి అంతరంగంలో అంకురించింది కోపమే। అది తరవాత కపిగా మారింది. ఆ రోజు రాత్రి ఆయనకు వచ్చినవన్నీ బిచ్చగాళ్లను గురించిన కలలే। వాళ్లు తోడేళ్లుకాగా ఈయన వేటకుక్కగా మారి వాటిని చీల్చి చెండాడాడు. వాళ్లు ఎలకలుకాగా తాను మార్జాలమై కసిదీరా వాటిని మెసవి పొట్ట నింపుకున్నాడు।

రాత్రి గడిచి తెల్లవారింది.

ఆ నాడే శనివారం.

విషం తెలకెక్కడంవల్ల ముఖం క్రమక్రమంగా వికృతంగా మారిపోయింది. ఆనాటి ఉదయంనించీ అనంతరామయ్యగారి ముఖభంగిమ అదో రకంగా ఉంది. నెల రోజులకు మునుపు అలాంటి ముఖకవళికల్లో గనుక అనంతరామయ్యగారు కనిపించి ఉంటే, ఆయన క్రింది గుమాస్తాలు ఆ రోజు ఎక్స్ప్లనేషన్లు అడగడం, ఇంక్రిమెంట్లు కట్ కావడం, సస్పెన్షను, ఊస్టింగులు విరుచుకుపడడం లాంటి అవాంతరాలు తప్పవని భావించి ఉండేవారు.

గంట పన్నెండు కావడాని కింక అయిదు నిమిషాలే వ్యవధి।

ఏదైనా అదృశ్య శక్తి ప్రభావంవల్ల ఆ బిచ్చగాడు తన బారినించీ తప్పించుకుంటాడేమోనన్న అనుమానం అనంతరామయ్యగారికి కలగక పోలేదు. కానీ కొద్ది క్షణాల్లో ఆ అనుమానాన్ని పటాపంచలు చేస్తూ అరుపు వినిపించింది.

"అమ్మా! పట్టెడన్నం, తల్లీ!" అదమరిచిన వాడిలా భిక్షుకుడు గేటు దాటుకుని లోపలికి వచ్చేశాడు.

"పట్టెదన్నమా! ఎక్కడుందిరా అడ్డగాడిదా! ఇక్కడెవరో నీకు బాకీ పడ్డట్టుగా అడుగుతావేం రాస్కెల్? చూడు, నీ పని చెబుతాను! కుక్కను కొట్టినట్టుగా కొట్టాలిరా నిన్ను!" చేతికర్రతో పిమెంటుమెట్లను తాటించు కుంటూ కిందికి దిగి, నేరుగా భిక్షుకుడివైపు దూసుకవెళ్లారు అనంతరామయ్యగారు.

హఠాత్తుగా ఒక క్రూరజంతువు కనిపించేసరికి తటాలున పైకెగిరి చెట్టుకొమ్మను పట్టుకున్నట్టుగా, భిక్షుకుడు నాలుగడుగులు వెనక్కివేసి గేటు కావలకు వెళ్ళి నిల్చున్నాడు. సురక్షిత ప్రదేశంలోకి చేరుకున్న తరవాత కాస్త నిర్భయంగా జంతువు చేష్టలను పరికిస్తున్నట్టుగా కొద్దిక్షణాలపాటు అనంతరామయ్యగారి వైపు కన్నార్పకుండా చూచాడు. అంతటి పెద్దమనిషికే లేకపోయిన సంయమనం తన కెందు కనుకున్నాడేమో, వాడు కూడా నోరు తెరిచేశాడు.

"గొప్ప దరమప్రెబువ్విలే బాబూ! ఎలాగైతేనేం, బిచ్చగాణ్ణి కొట్టడానికి పిట్టపిడుగల్లే లేచొచ్చేశావు! నీలాంటి దొడ్డదొరలే వీధికి నలుగురుంటే ఈ మాత్రం వానలైనా కురవ్వు!...."

"ఏదీ, ఏమన్నావురా కుంకా!" పామును కొట్టడానికి పైకెత్తినట్టుగా కర్రను పైకెత్తి పట్టుకుని అనంతరామయ్యగారు ఒక్క ఉదుటున ముందరికి దూకారు. చెడిందిరా పని అనుకున్నాడేమో, బిచ్చగాడు రోడ్డుపైకి దౌడు తీశాడు. ఆలోగా అనంతరామయ్యగారి చేతిలో కర్ర రోడ్డువైపు పరతెంచింది. ఒక కాలు ముందుకువేసి, ఇంకొక కాలు పైకెత్తుతున్న క్షణంలో కర్ర కాళ్ళకు బంధంలా అడ్డుతగలడంతో భిక్షుకుడు తుమ్మమొక్కలా దభేలున రోడ్డుపైన కూలిపోయాడు.

వాడు మళ్లీ పైకి లేవడానికి ఒకటి రెండు నిమిషాలే పట్టింది. లేచి నిల్చొగలిగిన తరువాత అతడు తనపైపు తానొకసారి పరకాయించి చూచుకున్నాడు. శరీర యంత్రానికి భాకీ ప్రమాదాలేవీ వాటిల్లినట్టులేదు. లేదంటే ముక్కుదూలం అదిరిపోయింది. రెండు పండ్లు పుటుక్కున రాలిపోయాయి. ఏ రాయికి మోదుకున్నదోగాని, నుదుట చిన్న కన్నం పడి నెత్తురు జొటజొట

కారుతూంది. బైర్లు కమ్ముకుపోయిన కళ్ళకు వాడి చుట్టూరా ఉన్న మండు టెండల ప్రపంచం మంటకీ మింటికీ అలముకున్న ఒకటే మంటలా కని పిస్తూంది.

ఇప్పుడీ యంత్రానికి రిపేరీల మాట దేవుడెరుగు; కాస్తా విశ్రాంతి మాత్రం అత్యవసరం. రోడ్డుదాపునే పిట్టగోడ పక్కన వాడికో కానుగచెట్టు కనిపించింది.

ఆ చెట్టుకింద తా నెంతసేపు పడివుండిపోయాడో వాడికి తెలియదు. కళ్లు తెరిచి చూచేసరికి ఎండలు కాస్తా చల్లబడ్డాయి. దగ్గర్లో ఎవరో తనను పిలుస్తున్నట్టుగా తోచడంతో, ఆ కంకాళం లేచి కూర్చోడానికి ప్రయ త్నించింది.

"ఒరే, అబ్బీ, నిన్నే! ఇలా చూడు."

పిట్టగోడ కవతల కనిపించిన వ్యక్తి పార్వతమ్మ.

"సద్దు చేయకుండా ఆ సందుదారి వెంట పెరటివైపుకు వచ్చేసెయ్! దొడ్డిగుమ్మం తెరిచే ఉంది."

ఆ ఇంటి ముంగిట రోజూ వాడికి పట్టెడన్నం మాత్రం లభిస్తుండేది. ఆ రోజు సాయంకాలం ఆ ఇంటి పెరటిలో వాడికి ఆకునిండుకూ అన్నం కనిపించింది. ఆవురావురంటూ అన్నంపైన కలియబడేసరికి విస్తరి ఖాళీ అయిపోసాగింది.

పార్వతమ్మ లోపలికి వెళ్ళి ఓ పాతచొక్కా తీసుకువచ్చింది.

"ఒరే, అబ్బీ! ఆ నెత్తురుమరకల చొక్కాతీసి ఏ సైడు కాలవలో కైనా గిరవాటు పెట్టు. ఈ చొక్కా వేసుకో, ఇకమీద ఎప్పుడూ ఈ వీధి వైపు తొంగిచూడద్దు. నుదుట గాయమెందుకు తగిలిందని ఎవరైనా అడిగితే ఇక్కడిలా జరిగిందని ఎవరితోనూ చెప్పవద్దు! ఇదిగో, ఇంకొకమాట! ఈ

చొక్కా జేబులో ఓ అయిదు రూపాయలు వేసి పెడుతున్నాను. భద్రంగా దాచుకుంటావు గదూ! దేనికైనా పనికొస్తుంది.''

ఆ క్షణాన బిచ్చగాడి కళ్ళల్లో నిలిచిన నీరే ఆనందాశ్రువులు.

వా డిప్పుడు ముకుళితహస్తుడు.

వాడు చెప్పదలచుకుని కూడా చెప్పలేకపోయిన మాట—'తల్లీ! నీలాంటివాళ్ళు వీధికొక్కరైనా ఉంటే నెలకు మూడు వానలు కురుస్తాయి!'

*　　*　　*　　*

పై సంఘటన జరిగి ఆరుమాసాలు గడిచిన తరవాత పార్వతమ్మ, అనంతరామయ్య దంపతులు దక్షిణాది పుణ్యక్షేత్రాలను దర్శించి తీర్థయాత్ర నించి తిరిగి వస్తున్నారు. గమ్యస్థానాని కింకా యాభై మైళ్ల దూర ముందనగా రైలొక అడివి స్టేషనులో ఆగింది. మధ్యాహ్నం మూడుగంటలవేళ. పిడచ గట్టుకుపోయిన నాలుకలకు ఆ స్టేషనులో దాహోపశాంతి కలిగే వెరవు కనిపించడంలేదు. సమయాని కొక జామపళ్ల బుట్టమాత్రం కనిపించింది. ''ఒరే, అబ్బీ! ఉన్నవాటిలో మంచిదిగా చూచి ఓ జామపండు ఇలా పడేయ్'' అన్నారు అనంతరామయ్యగారు.

జామపళ్లమ్ముకుంటున్న వ్యక్తి కిటికీకి చేరువగా వచ్చి ఓ పండు అనంతరామయ్యగారి చేతిలో పెట్టాడు. పెడుతూ ఆయనవైపు పరిశీలనగా చూచాడు. మరుక్షణంలో అతడి చూపులు అనంతరామయ్యగారి పక్కనే కూచున్న పార్వతమ్మ పైకివెళ్ళి నిలిచాయి. అతడి ముఖంలో ఆనందం పొరాడింది. కళ్లల్లో కృతజ్ఞత మిలమిలలాడింది. పెదవులు గూడా కదిలాయి. కానీ అంతలోనే రైలు కదిలింది.

'ఇది మరీ బాగుంది! డబ్బు ఇవ్వడానికి కూడా వ్యవధి లేకపోతే ఏం చేయడం!' అనుకుంటూ అనంతరామయ్యగారు తాళపుగుత్తిలోని చాకుతో

పండుముక్కలుగా కోశారు. ఓ ముక్క పార్వతమ్మకిచ్చి, తానొక ముక్క నోటిలో వేసుకున్నారు.

నిమిషంలో సగం సేపు గడిచింది.

"అబ్బే, ఏం పండిది! చవీ, సారం లేదే! ఛా ఛా, చిరుచేదుగా కూడా ఉన్నట్టుందే!" అన్నారు అనంతరామయ్యగారు.

'నోటిలో వేసుకోగానే పంచదారలా కరిగిపోతున్న జామపండు చేదుగా ఉండడమేమిటి?' విస్తుపోయింది పార్వతమ్మ. ★